

Kvelland

AV ARNE HAUGLAND OG ODD JOHAN KLEV

Mandal Rotaryklubb kjøpte heiegården Kvelland i Konsmo i 1957. Det begynte 8. desember 1954, da fylkesskogmester Olav Drangeid holdt et fengende foredrag i klubben om skogreisningssaken. Han poengterte at dette arbeidet ikke bare angikk grunneierne, men alle, fordi skogen har en enorm økonomisk betydning for hele landet. Han nevnte at avkastningen i Vest-Agder kunne økes fra 240 000 m³ til 500 000 m³.

Dette forutsatte imidlertid en nyplanting på 3.25 mill planter årlig fra 1954. Staten og kommunen dekket 75% av utgiftene, så det kunne bli en god investering på lang sikt.

I desember 1955 ble det oppnevnt en komitè til å arbeide for at klubben

skulle engasjere seg i skogplanting, og utpå nyåret i 1956 kom man igang med arbeidet. I mars samme år hadde man en startkapital på kr 20.000. En dag ut på høsten 1956 ble en heiegård i Konsmo avertert til salgs. Etter besiktigelse ble eiendommen kjøpt for kr 22.000.

Den 20. november 1957 holdt Mandal Rotaryklubb Skogplanting AL konstituerende møte. Det ble lagt frem skjøte på gården Kvelland, gnr. 35, bnr. 1, Konsmo. Kjøpesummen inkl omkostninger ble kr 22.639. Andelslaget overtok et 1. prioritets pantelån, stort kr 10.000 i Christianssands Sparebank. Tilstede på møtet var samtlige andelshavere, som hadde betalt sine 200 andeler à kr 100.

Lovene, som omfattet 10 paragrafer, ble vedtatt. Dermed var begynnelsen gjort. Konesjonsbetingelsene var at en hadde «plikt til å drive gården på en skogbruksmessig forsvarlig måte.»

Så begynte arbeidsdagen på Kvelland, og det var mye å ta fatt på. Herredsskogmester Tolleiv Homme var en god mann for laget. Han viste

Kaffekos inne

alltid stor interesse, skaffet planter og plantere. Plantegjengen i Konsmo tok seg av planting og ryddingen av skogen. Andelslagets mål var å få ca 10.000 planter i jorda hvert år. Det klarte man første året. Noen år klarte man kvoten, andre ikke. I 1976 stod det over 411.000 planter og ungtrær i skogen. I de senere årene er det ikke satt ut så mange planter i skogen, det er blitt mest rydding og annet skogsstell. Noe tømmer blir hogd. Vinteren 1986/87 ble det tatt ut 400 kubikkmeter. Vår og høst møtes andelshaverne på Kvelland, til orientering om rikets tilstand og turer innover plantefeltene.

Selve huset på Kvelland var i dårlig forfatning ved overtagelsen. I de første årene ble det flikket og stelt, men huset var allikevel ikke i en slik forfatning at det kunne lånes ut. I 1965 var det enighet i klubben om å gjøre en innsats som monnet for å få huset istand. I årsmeldingen for 1965 kan man lese: «Det er gledelig å kunne meddele at huset nå er i full presentabel stand, både utvendig og innvendig, og at dette er blitt gjort med små utgifter ved medlemmenes eget arbeide. Det er i alt utført 63 dags-

Befaring på Kvelland.

Samling på trappen

verk på dugnad, fordelt på 20 medlemmer.» Gården må kontinuerlig vedlikeholdes. Siste store ansiktsløfting var i 1990, da gården ble malt utvendig – og ny «gammeldass» ble installert.

Det er blitt tradisjon å ta med en guvernør til Kvelland. Her har flere av dem plantet sitt tre i «Guvernørens hage». Forskjellige ungdomsgrupper, også fra utlandet, har besøkt gården. Ved en anledning, i 1966, plantet ungdommene 1000 grantrær i «Det internasjonale plantefeltet», som et synlig minne om besøket.

Mandal Rotary Skogplanting AL har alltid sett det som en naturlig del av sin virksomhet å stille gården disposisjon for ulike ungdomsgrupper. Særlig har samarbeidet med speidere vært nært og tett, men også kristelige ungdomslag, leirskoler, idrettslag og ungdomskor har brukt gården. I 1976 ble tilgjengeligheten lettere da en ny vei ble lagt frem til gården.

Vi kan i ettertid spørre om kjøpet av Kvelland innfridde forventningene. Svaret må bli både ja og nei. Målet som var å plante til gården med skog, er nådd, og klubben har løst en sosial oppgave. Resultatet synes å være enestående i rotarysammenheng. Vi eier ca 900 mål skog, men eierskapet har til nå ikke utløst noen stor og alminnelig begeistring og glød i klubben. Det har for det meste vært en liten trofast flokk som har trukket lasset, og som har realisert utfordringen fra 1954. Bruken av gården har vært skiftende. Mange har opplevd herlige skisøndager og noen har benyttet jaktretten som hører til eiendommen, men den største gleden presidenter og komitèformenn har hatt av Kvelland er de glimrende årsberetninger den har gitt grunnlag for.

Skiftende guvernører har omtalt klubben i smigrende ordelag. Uten Kvelland, hva hadde vi hatt å føre i pennen i regnskapets stund? Vi kan konkludere med at kjøpet av Kvelland var en av klubbens aller lykkeligste begivenheter.